

Wymagania edukacyjne z przedmiotu edukacja dla bezpieczeństwa klasa VIII
Program nauczania edukacji dla bezpieczeństwa w szkole podstawowej wydawnictwo Nowa Era
Żyję i działam bezpiecznie

lp	dział	wymagania na poszczególne oceny				
		dopuszczający	dostateczny	dobry	bardzo dobry	celujący
Rozdział I Bezpieczeństwo państwa						
1	Bezpieczny obywatel, bezpieczny naród, bezpieczne państwo	– definiuje bezpieczeństwo jako stan i jako proces – wymienia podmioty odpowiadające za bezpieczeństwo kraju i jego obywateli	– wymienia rodzaje bezpieczeństw	– wymienia rodzaje i dziedziny bezpieczeństwa państwa	– definiuje pojęcia ochrony i obrony narodowej	
2	Bezpieczeństwo Polski w stosunkach międzynarodowych	– opisuje geopolityczne położenie Polski – omawia wybrane aspekty tego położenia dla bezpieczeństwa narodowego	– wymienia wybrane zagrożenia dla bezpieczeństwa we współczesnym świecie	– opisuje rolę organizacji międzynarodowych w zapewnieniu bezpieczeństwa Polski – potrafi podać przykłady misji pokojowych w których brali udział Polacy	– wymienia przykłady polskiej aktywności na rzecz zachowania bezpieczeństwa (w ONZ, OBWE, NATO) – wymienia wybrane zagrożenia dla bezpieczeństwa Polski	– omawia historyczną ewolucję modelu bezpieczeństwa Polski – potrafi omówić najważniejsze cele głównych organizacji międzynarodowych do których należy Polska

Rozdział II Postępowanie w sytuacjach zagrożeń

3	Źródła zagrożeń	<ul style="list-style-type: none"> – wymienia przykłady nadzwyczajnych zagrożeń – wymienia numery alarmowe w Polsce i przypisuje je odpowiednim służbom 	<ul style="list-style-type: none"> – omawia sposoby przeciwdziałania zagrożeniom 	<ul style="list-style-type: none"> – wymienia podmioty działające na rzecz zwalczania skutków zagrożeń i tworzące system ratownictwa w Polsce – dokonuje podziału zagrożeń ze względu na źródło ich pochodzenia 	<ul style="list-style-type: none"> – poszczególnym podmiotom ratowniczym przypisuje odpowiednie zadania 	
4	Ostrzeganie o zagrożeniach i alarmowanie	<ul style="list-style-type: none"> – rozróżnia sygnały alarmowe – omawia sposób ogłaszania i odwołania alarmów 	<ul style="list-style-type: none"> – wymienia rodzaje komunikatów ostrzegawczych – wymienia środki alarmowe podstawowe i zastępcze 	<ul style="list-style-type: none"> – wymienia sposoby przeciwdziałania panice 	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje sposób zachowania się ludności po ogłoszeniu alarmu lub wydaniu komunikatu ostrzegawczego 	<ul style="list-style-type: none"> – charakteryzuje działanie i zadania systemu wykrywania skażeń i alarmowania
5	Ewakuacja	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia termin „ewakuacja” i omawia jej znaczenie – rozpoznaje znaki ewakuacyjne i informacyjne 	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje sposób zachowania się podczas ewakuacji z budynku – zna szkolną instrukcję ewakuacji 	<ul style="list-style-type: none"> – uzasadnia znaczenie przeciwdziałania panice i podporządkowania się poleceniom służb ratowniczych – omawia zasady ewakuacji ludności i zwierząt z terenów zagrożonych 	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje sposób zaopatrywania w wodę i żywność podczas ewakuacji – rozróżnia rodzaje i stopnie ewakuacji 	

6	Zagrożenia pożarowe	– rozpoznaje znaki ochrony przeciwpożarowej	– wymienia główne przyczyny pożarów – opisuje zasady postępowania po dostrzeżeniu pożaru	– opisuje sposób obsługi gaśnic i hydrantu wewnętrznego – omawia przeznaczenie podręcznego sprzętu gaśniczego i jego rozmieszczenie np. w szkole	– wyjaśnia, jak gasić zarzewie ognia i odzież płonąca na człowieku – wie jak się zachować podczas zapalenia oleju na patelni	
7	Zagrożenia powodziowe	– wymienia główne przyczyny powodzi i potrafi je opisać	– wymienia zadania państwa w zakresie ochrony przeciwpowodziowej – wyjaśnia, jak należy się zachowywać w czasie powodzi – wymienia na czym polega ochrona przeciwpowodziowa	– planuje niezbędne zapasy, które powinien zgromadzić dla swojej rodziny, aby przetrwać kilka dni w sytuacji kryzysowej – uzasadnia bezwzględny nakaz stosowania się do poleceń służb ratowniczych i sanitarnych w czasie powodzi – wie co należy zrobić w czasie ewakuacji	– opisuje zasady postępowania po opadnięciu wód powodziowych – omawia pojęcie: stan ostrzegawczy, stan alarmowy, dekontaminacja, pogotowie przeciwpowodziowe, alarm powodziowy,	
8	Ekstremalne warunki pogodowe	– wymienia pogodowe zagrożenia dla bezpieczeństwa człowieka	– omawia sposoby ochrony przed niszczącymi	– opisuje praktyczne sposoby przeciwdziałania	– potrafi scharakteryzować zagrożenia i zasady	

			skutkami upałów, wichury i gwałtownych burz	zagrożeniom podczas intensywnych opadów śniegu oraz ekstremalnie niskich temperatur	postępowania podczas: * intensywnych opadów śniegu * ekstremalnie niskich temperatur * upałów * wichur * gwałtownych burz	
9	Wypadki i katastrofy komunikacyjne. Uwolnienie niebezpiecznych substancji chemicznych	– wymienia główne przyczyny wypadków komunikacyjnych	– opisuje zasady zachowania się po uwolnieniu substancji toksycznych – opisuje zagrożenia towarzyszące wypadkom	– omawia sposoby zapewnienia bezpieczeństwa poszkodowanym, ratownikowi, osobom postronnym na miejscu zdarzenia – wymienia czynności, które należy wykonać, aby ocenić sytuację na miejscu zdarzenia, i stosuje tę wiedzę w praktyce	– opisuje zasady kodowania informacji na tablicach ADR – omawia podstawowe zasady postępowania ratownika w miejscu zdarzenia (wypadek komunikacyjny) – wyjaśnia znaczenie terminów, kolizja, katastrofa, wypadek	– zna system segregacji rannych TRIAGE
10	Zagrożenia terrorystyczne	– definiuje pojęcie terroryzm – rozumie konieczność powiadamiania służb porządkowych (policji, straży miejskiej) o podejrzenie	– opisuje zasady zachowania się na wypadek: * strzelaniny * znalezienia się w sytuacji zakładniczej – zna główne przyczyny	– opisuje zasady zachowania się na wypadek: * ataku bombowego * ataku gazowego * otrzymania podejrzaney	– omawia genezę i formy współczesnych aktów terroru	

		zachowujących się osobach lub podejrzanych przedmiotach zauważonych w miejscach publicznych	terroryzmu	przesyłki – wymienia najczęstsze akty terroru		
11	Próbna ewakuacja	– zna ogólne zasady postępowania po ogłoszeniu ewakuacji – rozpoznaje znaki ewakuacyjne, informacyjne i ochrony przeciwpożarowej	– prawidłowo wykonuje nakazane czynności	– wykazuje troskę o bezpieczeństwo własne i innych osób – zachowuje spokój i opanowanie	– zna treść szkolnej instrukcji ewakuacji	

Rozdział III Podstawy pierwszej pomocy

12	Podstawowe wiadomości z zakresu pierwszej pomocy	– wyjaśnia termin „pierwsza pomoc” – określa prawny i moralny obowiązek niesienia pomocy poszkodowanym	– wyjaśnia pojęcie „stan nagłego zagrożenia zdrowotnego” – wyjaśnia znaczenie czasu podczas udzielania pierwszej pomocy	– opisuje przyczyny i okoliczności prowadzące do szybkiego pogorszenia stanu zdrowia lub zagrożenia życia – zna główne stany nagłego zagrożenia zdrowotnego	– wyjaśnia rolę układów: krążenia, nerwowego, oddechowego w utrzymaniu podstawowych funkcji życiowych	
13	Postępowanie w miejscu zdarzenia	– demonstruje bezpieczny sposób zdejmowania rękawiczek jednorazowych – zna numery alarmowe	– poprawnie konstruuje komunikat wzywający pomoc fachową – wskazuje sposób	– podaje przykład aplikacji na telefon pomocnej w udzielaniu	– wymienia czynności, które na miejscu zdarzenia należy podjąć w	

			zabezpieczenia się ratownika w kontakcie z poszkodowanym	pierwszej pomocy – opisuje wybrane sposoby transportu osób przytomnych i nieprzytomnych	trosce o bezpieczeństwo: świadka, ratownika, poszkodowanych, miejsca zdarzenia i pozostałych osób	
14	Pomoc osobie nieprzytomnej	– wyjaśnia pojęcie „nagłe zatrzymanie krążenia” – ocenia stan świadomości poszkodowanego – umiejętnie stosuje folię NRC	– ocenia bezpieczeństwo miejsca wypadku – udrażnia drogi oddechowe (rękoczynem czoło–żuchwa) – sprawdza, czy poszkodowany oddycha – wymienia objawy utraty przytomności – wymienia ogniwa łańcucha przeżycia	– ocenia stan poszkodowanego wg schematu ABC – układa poszkodowanego nieprzytomnego, ale oddychającego, w pozycji bezpiecznej – wymienia główne przyczyny omdlenia – opisuje ogniwa łańcucha przeżycia	– wyjaśnia mechanizm niedrożności dróg oddechowych u osoby nieprzytomnej – potrafi przeprowadzić wywiad SAMPLE – zapewnia poszkodowanemu ochronę termiczną – wyjaśnia, kiedy można zastosować odwrócony schemat CAB – udziela pierwszej pomocy w przypadku omdlenia – charakteryzuje objawy zwiastujące omdlenie	

15	Resuscytacja krążeniowo-oddechowa	<ul style="list-style-type: none"> – wymienia warunki i czynniki zapewniające realizację RKO na wysokim poziomie skuteczności – stosuje środki ochrony osobistej podczas wykonywania RKO 	<ul style="list-style-type: none"> – omawia algorytm ratowniczy RKO u dorosłych i dzieci – wymienia objawy NZK – zna przyczyny NZK 	<ul style="list-style-type: none"> – definiuje pojęcie „resuscytacja krążeniowo-oddechowa” – przedstawia zalety zastosowania AED w akcji ratowniczej 	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje znaczenie RKO w akcji ratowniczej – opisuje działanie i obsługę automatycznego defibrylatora zewnętrznego – potrafi wykorzystać AED w praktyce – wykonuje pełen cykl RKO na manekinie dorosłego i niemowlęcia (samodzielnie i w parze) 	
16	Apteczka pierwszej pomocy	<ul style="list-style-type: none"> – omawia przeznaczenie i podstawowe typy apteczek pierwszej pomocy 	<ul style="list-style-type: none"> – wylicza przedmioty wchodzące w skład apteczki pierwszej pomocy: * samochodowej * turystycznej * domowej 	<ul style="list-style-type: none"> – proponuje improwizowane środki opatrunkowe, zależnie od rodzaju zranienia 	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje zasady doboru i przechowywania składników apteczki pierwszej pomocy 	
17	Tamowanie krwotoków	<ul style="list-style-type: none"> – stosuje rękawiczki ochronne podczas opatrywania ran – bezpiecznie zdejmuje rękawiczki ochronne 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia pojęcia: rana, krwotok, opatrunek uciskowy, opatrunek osłaniający 	<ul style="list-style-type: none"> – wymienia rodzaje krwotoków i charakteryzuje je – wykonuje w obrębie kończyny opatrunki uciskowe i osłaniające 	<ul style="list-style-type: none"> – wykonuje opatrunek zależnie od miejsca zranienia (inne niż kończyna) – demonstruje sposób tamowania krwotoku 	

				<ul style="list-style-type: none"> – wie kiedy może zastosować opaskę uciskową – potrafi opisać pierwszą pomoc przy krwotokach 	<ul style="list-style-type: none"> z nosa – potrafi wykonać opatrunek z ciałem obcym w ranie – potrafi założyć opaskę uciskową 	
18	Złamania i zwichnięcia	<ul style="list-style-type: none"> – zakłada temblak – podaje przykłady zapobiegania urazom w domu, w pracy, podczas rekreacji i w sporcie 	<ul style="list-style-type: none"> – omawia zasady postępowania w przypadku podejrzenia urazów kręgosłupa – wie jakie są typowe objawy złamania – zna objawy zwichnięć i skręceń 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia pojęcia: złamanie, zwichnięcie, skręcenie – opisuje najczęstsze okoliczności urazów kręgosłupa – wie jakie są rodzaje złamań 	<ul style="list-style-type: none"> – zna i stosuje zasady doraźnego unieruchomienia kości i stawów – potrafi udzielić pomocy poszkodowanemu w przypadku złamań, zwichnięć i skręceń 	
19	Oparzenia i odmrożenia	<ul style="list-style-type: none"> – demonstruje sposób schładzania oparzonej kończyny 	<ul style="list-style-type: none"> – omawia zasady postępowania ratowniczego w przypadkach: <ul style="list-style-type: none"> * oparzeń termicznych – wie jak postępować w przypadku zapalenia oleju w kuchni 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia pojęcia: oparzenie, udar słoneczny, udar cieplny, odmrożenie, wychłodzenie – omawia zasady postępowania ratowniczego w przypadkach: <ul style="list-style-type: none"> * oparzeń termicznych * oparzeń środkami 	<ul style="list-style-type: none"> – proponuje skuteczne sposoby zapobiegania oparzeniom, ze szczególnym uwzględnieniem środowiska domowego i małych dzieci – wymienia czynniki sprzyjające wychłodzeniu 	

				chemicznymi * wychłodzenia organizmu i odmrożeń	– zna stopnie oparzeń i odmrożeń i potrafi je scharakteryzować	
20	Inne groźne przypadki	– omawia sposoby zapewnienia bezpieczeństwa ratownika w wypadkach: * zadławienia * zawału serca * udaru mózgu * napadu padaczkowego * ciała obcego w oku * zatrucia * tonięcia * porażenia prądem * ukąszenia * użądlenia	- wie jakie są przyczyny: * zadławienia * zawału serca * udaru mózgu * napadu padaczkowego * ciała obcego w oku * zatrucia * tonięcia * porażenia prądem * ukąszenia * użądlenia	– omawia objawy w przypadkach: * zadławienia * zawału serca * udaru mózgu * napadu padaczkowego * ciała obcego w oku * zatrucia * tonięcia * porażenia prądem * ukąszenia * użądlenia	– omawia i stosuje w praktyce sposób udzielania pierwszej pomocy w przypadkach: * zadławienia --omawia schemat postępowania w przypadku zadławienia --wykonuje na manekinie rękoczynny ratunkowe w przypadku zadławienia --wymienia przykłady działań zapobiegających zadławieniu u małych dzieci * zawału serca * udaru mózgu * napadu padaczkowego * ciała obcego w oku * zatrucia * tonięcia * porażenia prądem	

					* ukąszenia * użądlenia	
--	--	--	--	--	----------------------------	--

Rozdział IV Profilaktyka zdrowotna						
21	Zdrowie jako wartość. Zasady zdrowego stylu życia	– definiuje zdrowie – wymienia zachowania prozdrowotne – określa rzetelne źródła informacji o zdrowiu oraz świadczeniach i usługach medycznych – potrafi obliczyć współczynnik BMI	– wymienia zachowania szkodliwe dla zdrowia (ryzykowne) i wskazuje te, które szczególnie często występują wśród nastolatków – analizuje i ocenia własne zachowania i możliwości związane ze zdrowiem	– opisuje przewidywane skutki zachowań korzystnych i niekorzystnych dla zdrowia, zarówno te krótko-, jak i długofalowe – wymienia wyznaczniki stanu ludzkiego organizmu i opisuje sposoby ich kontrolowania – zna i omawia zasadę 3x30x130 – zna wpływ snu na organizm człowieka	– wyjaśnia zależności między zdrowiem fizycznym, psychicznym, emocjonalnym a społecznym – wymienia czynniki mające wpływ na zdrowie i różnicuje je na takie, które są niezależne od człowieka, i takie, na które ma on całkowity wpływ	– proponuje indywidualny plan żywieniowy, treningowy, program aktywnego wypoczynku oraz inne, istotne działania, sprzyjające jego prawidłowemu funkcjonowaniu w środowisku przyrodniczym i społecznym
22	Choroby cywilizacyjne	– wymienia główne przyczyny chorób cywilizacyjnych	– wymienia główne choroby cywilizacyjne z podziałem na choroby somatyczne i zdrowia psychicznego – zna definicję anoreksji i depresji	– wyjaśnia wpływ stresu na zdrowie – proponuje sposoby zapobiegania chorobom cywilizacyjnym	– proponuje zestaw działań łagodzących skutki stresu – omawia objawy depresji, anoreksji i uzależnień	

					behawioralnych – zna przykłady uzależnień behawioralnych i potrafi omówić kilka z nich	
23	Komunikacja interpersonalna w trosce o zdrowie	– omawia znaczenie prawidłowej komunikacji interpersonalnej – wyjaśnia znaczenie terminów „komunikacja werbalna” i „komunikacja niewerbalna”	– wymienia zasady asertywności, dobrej komunikacji – odmawia stanowczo i z zachowaniem wysokiej kultury	– charakteryzuje strefy dystansu komunikacyjnego – buduje komunikaty asertywne – wymienia zasady aktywnego słuchania	– wymienia i świadomie wykorzystuje elementy komunikacji niewerbalnej – proponuje rozwiązania spornych kwestii zgodnie z zasadami negocjacji – wymienia najczęstsze zakłócenia w komunikacji interpersonalnej oraz bariery komunikacyjne	

Uwagi dotyczące oceniania na każdym poziomie wymagań:

- aby uzyskać kolejną, wyższą ocenę, uczeń musi opanować zasób wiedzy i umiejętności z poprzedniego poziomu
- uczeń jest zobowiązany doskonalić umiejętność pierwszej pomocy przedmedycznej